

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto predplačati 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja:
Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl. 20 kr. več na leto.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ožnanila (laserate) vsprejema upravništvo in ekspedija v „Katal. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Kopirski se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenemih nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 170.

V Ljubljani, v četrtek 29. julija 1897.

Letnik XXV.

Sestanek državnih poslancev.

Jutri se snidejo v Ljubljani državni poslanci slovenskega in istersko-hrvatskega naroda, da se posvetujejo o političnem položaju in ukrenejo, kar se jim zdi potrebno in koristno v prid ljudstva, ki jim je poverilo častni, a odgovorni in trudopolni mandat.

Marsikaj se je v kratkem času, odkar se je razšel državni zbor, zgodilo in marsikaj se — ni zgodilo, kar vzbuja opravičeno vznemirjenje v slovensko-hrvatskem ljudstvu. Napram brezobzirni politiki nemško-liberalne in nacionalne stranke vlada še vedno ni pokazala odločne barve, marveč je čutili, kakor bi se boječe pomikala korak za korakom nazaj, kakor bi ne imela poguma izreči, da ima v Avstriji vsak narod jednako pravico po božjih in človeških postavah.

Celjsko vprašanje se je „rešilo“, ne da bi se vprašali zastopniki slovenskega ljudstva. Vzela se nam je postojanka, katero smo po hudem boju zasedli. Zgubili smo oporno točko južno-stajerskega slovenstva.

In tužno Primorje! Nič se ni spremenilo, prav nič. Kakor preje, tako danes tam nadvladuje brezobzirna manjšina, ki škili čez črno-zolte mejnike. Večina pa, ki je zvesta in do zadnjega vzdihljeja udana Avstriji in njenemu vladarju, se brezsrčno zatira in zatirati pusti!

In Koroška? Lepa veja slovenskega debla, toda gnjusen mrčes je na delu, da jo objé. Klic, naj se Slovincem na Koroškem dajo pravice, ostal je doslej glas vpijočega v puščavi. Prihodnji mesec gre nositelj sedanjega koroškega zistema, predsednik Zabierow, v „zasluženi“ pckoj. Ali bode mogoče doseči, da vsaj jedenkrat pride pravičen, objektivni mož za predsednika v Korotan?

To in drugo so točke, ki bodo brez dvoma predmet posvetu naših poslancev.

Prišedše v naše mesto jih najprisrčneje pozdravljamo. Dobro došli v središču Slovenije. Težko in odgovorno je njihovo delo, tedaj naj ukrenejo, karkoli se jim zdi umevno in modro, uverjeni naj bodo, da slovensko-hrvatski narod stoji kot trdna nerazrušljiva falanga za njimi! — Bog daj svoj blagoslov!

VI. občni zbor Leonove družbe.

Iz Celovca, 28. julija.

Drugi dan.

Prvo predavanje v zgodovinskem odseku je imel dr. Storz er, arhivar v Gradcu, o upravi notranjih avstrijskih dežel od l. 1564—1848. Avstrijske dedne dežele so se delile v gorenje avstrijske (Tirole in Predarlško) in notranje avstrijske (spodnja Avstrija, Stajar, Korotan, Kranjsko in Primorje.)

Do Maksa I. jih je vladar osebno vladal; pri tem je zadel večkrat ob upornost deželnih stanov. Maks I. je pa osnoval upravno vlado — svoj regiment, kakor ga imenuje.

Od tega časa opazujemo vedno večji razvoj in pomen uradništva v deželah.

Stanovi so zase prisvajali vse pravice; brez njihovega dovoljenja ni smel vladar niti davkov pobirati. Sami so se pa premalo brigali za javno varnost in za kmeta.

Ferdinand I. je ustanovil policijski red za javno varstvo, toda stanovi ga niso vsprejeli.

Prvi glavni udarec proti samooblastnosti deželnih stanov so bili cesarski deželni uradi, ki so se uvedli 1649. Birokracija je vedno bolj zmagovala. Grof Frid. Vilj. Haugwitz je za vladanja Marije Terezije vzel stanovom vojne, finančne in po-

litično upravne stvari. Po češkega kraljestva vzgledu je ustanovil okrožne urade (na Stajerskem 5, na Koroškem 3, na Kranjskem 3, v Ljubljani, v Novem mestu in Postojini) poleg drugih namenov izrečno tudi zato, da branijo kmeta. Jožef II. je birokraciji dal še večjo moč. Ta je vedno bolj rastla, dokler niso leta 1848 padle zadnje „stanovske“ pravice.

Na to zanimivo predavanje, ki se priobči v „Jahresbuch der Leogesellschaft“ opozarjamo vse, ki se zanimljejo za zgodovino naših dežel. Tudi v socialnem oziru je velicega pomena. Vzlasti sedaj, ko se bje boj mej avtonomističnim in centralističnim načelom, je treba na temelju zgodovinskih resnic trezne sodbe o napakah in zaslugah nekdanje stanovske samovlade, ravno tako pa tudi o napakah in zaslugah birokratičnega centralizma.

Dr. Schnerri ch z Dunaja je poročal o renesanških spominkih v krški cerkvi, vzlasti o krasnem velikem oltarju in o prižnici, ki dokazujeta, da je tudi renesansa ustvarjala krasne umotvore.

Zgodovinskemu odseku je predsedoval dr. baron Helfert.

Tajnikovo poročilo.

Profesor dr. Schindler, tajnik Leonove družbe, je poročal o družbinem gibanju.

Udov je 1730 (na Kranjskem 12). Zelo dobro bi bilo, da bi se ustanovili škofijski odbori v pospeševanje družbinih namenov.

1. Družba izdaja „Oesterr. Literaturblatt“, ki ima krog 650 naročnikov. List hvalijo strokovnjaki, toda bere se še vedno premalo. Potreben je, dasi nalaga družbi velike žrtve. S katoliškega stališča ocenjuje vsa važnejša na novo izišla dela.

2. Družba je začela izdajati „Allgem. Bücherei“ po vzgledu Reclamove „Univ. Bibliothek“. Zvezki

LISTEK.

Lavrín.

Spisal P. R.

(Konec.)

Otroci so stali pred njim še v pol spanju, meli si oči in se praskali po glavi.

„Za menoj, banda! Primate se za roke! Stopajte!“

„Kam, za božjo voljo, kam? Pusti jih, ne vlači jih ponoči na cesto!“

„Nikamor na cesto! H Krhínu; tam jih hočejo videti. Ne bo nič hudega, Tonček, le korajžno glej!“

Francku so se začela natezati ustna na jok.

„Kam pa gremo, ata?“

„Mama, spančkat!“ zastokal je Tonček.

„Kruha!“ domislil se je Pepček.

„Vsega bo dovolj: vina in kruha in mesá; le z menoj!“

„In konjička tudi?“

„Kaj ti pride na misel!“

Francku se je začel podbradek tresti.

„Ali dà, dà, konjička tudi, samó ne eméri se mi!“

„Ti, Jože, lepó te prosim . . .“

Zena mu je položila rokó na ramo.

„Mir!“

Vse štiri stene Krhínove krčme so odmevale od krohotá, ko je vstopil Lavrin s svojo družino.

„Tu so moji otroci; gospóda, pogledjte jih! Oblečeni sicer niso, kakor bi se spodobilo za tako častito družbo, toda ker ni bilo dovolj časa, izvolite mi to nemarnost blagohotno oprostiti . . . Da vidite muzikalni talent našega rodú —! To je mešan zbor! Hanček in Nežica na levo, Francek v sredo, vidva na desno! . . . Gospóda moja, ker se doslej še nisem zadostno bavil z vzgajanjem njihovega glasbenega čuta, zato je naravno, da ne znamo še nobenih imenitnih kompozicij. Ali tudi preprosta narodna pesem lahko pokaže, kje je sin posluš in lep glas, in kjé ga ni . . . Torej!“

Jaz pa po-ojdem —“.

Pepček in Tonček sta se obrnila v steno in si zakrivala oči z rokami, Hanček je gledala v tla in molčala, Nežice drobni obrazek pa se je čedalje bolj nabiral na jok. Samo Francek je spustil tenak, tresoč glasek, ki je pa takoj utihnil.

„Kaj je to? Zakaj ne pojete? Tu sem, k meni, Tonček, in ubogaj! Se enkrat od začetka! . . .“

Jaz pá-a . . .“

Nežica je začela na glas jokati in celo Francek je zaihtél. Gospod adjunkt se je smejal, da si je brisal oči z robcem, Skočir pa se je od radosti zibal z vsem gorenjim životom.

V tem hipu stopi v sobo razjarjena Lavrinka „Tako počneš ti s svojimi otroci! Ali nisi sam zadosti v zasméh ljudem? Nobene sramote nimaš! . . . In vi ste tudi dovolj neumni, da se smejete takemu . . . Fej vas bodi!“

„Franca, Franca! Ven! . . .“

„Pusti otroke pri miru. Le sem pojdi, Nežica.“

Prijeli so se je za krilo in capljali za njo preplašeni in tresoč se v svojih tenkih srajčkah.

„Oprostite, gospóda, moja žena je malo prenapeta in njeno vedenje res ni, kakor bi moralo biti; ali kljub temu je dobra ženska, verjemite mi . . .“

Odgovarjal mu ni nihčé več, in celo adjunkt se je nekako prisiljeno smejal. Lavrinu se je videlo, da je poparjen; ni vedel, kam bi pogledal in kaj bi govoril.

„Nocoj, gospóda moja, se je stvar tako slabo završila, — a to ne dé veliko. Jutri napravim natančen projekt in se vam ga usodim predložiti, da ga odobrite ali prenaradite . . .“

„Ze dobro, že dobro, Lavrin; zdaj pa pojte spat!“ zagodrnjal je poštar, ki je hipoma prišel ob dobro voljo, kakor vsi drugi.

Lavrín je vstal drugo jutro precej pozno, opotekal se in pal na kolena sredi sobe. Zena je skočila k njemu, da bi ga vzdignila. Na licih so mu gorele

ne bo možno nadaljevati razprave o predlogih, ki čakajo rešitve.

Madrid, 29. julija. Na kolodvoru Arcadilli je trčil osebni vlak ob tovorni vlak, 13 oseb je hudo ranjenih.

Moskva, 29. julija. Na prvem kolodvoru Kazanske železnice je vničil požar blizu 300 voz z žitom in 15 voz z drugim blagom.

Carigrad, 29. julija. V večerajšnji sej poslanikov se je odobrilo prvih devet točk mirovne pogodbe. Glede finančne kontrole se pričakuje v kratkem sporazumljenje. V turških krogih vlada mnenje, da bodo velevlasti zahtevale, da se ob enem reši krečansko vprašanje.

Atene, 29. julija. Vstaši na Kreti so neki izjavili, da bodo v slučaju, ako turško vojaštvo v malo dneh ne ostavi otoka, pričeli nov ljut boj.

Umrli so:

27. julija. Jožefa Verhove, perica, 53 let, Marije Terezije cesta 9.

28. julija. Janko Kersnik, c. kr. notar, 45 let, Dunajska cesta 13, otrpnenje pluć. — Jožef Vertove, poštnege asistenta sin, 1 $\frac{1}{2}$ meseca, Gradišče 16, dyspepsie.

V bolnišnici:
26. julija. Marija Bitenc, delavca žena, 73 let, ostarelost.
27. julija. Marija Mogašar, žrebjarja žena, 40 let, phlegmacia alba.

498 1-1

†

Trgovinska in obrtna zbornica za Kranjsko naznanja pretužno vest, da je nje prezastužni član, preblagorodni gospod

Janko Kersnik

deželno-odborni namestnik, c. kr. notar, graščak, načelnik zadrugi vseh obrtnikov brdskega sodnega okraja itd. itd.

danes po dolgotrajnem bolehanji, 44 let star, umrl.

Pogreb bo v petek, dne 30. julija, ob 10. uri dopoldne na Brdu.

V Ljubljani, dne 28. julija 1897.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
28	9 zvečer	732.7	12.8	sl. g. zah.	poloblačno	
29	7. jutraj 2. popol.	734.1 733.9	11.9 22.1	sl. vzh. sr. szah.	oblačno poloblačno	20.4

Srednja večerajšnja temperatura 13.0°, za 6.9° pod normalom.

Prodá se

na **Jesenicah (Gorenjsko)** tik ceste, sredi trga, blizu pošte, cerkve, kolodvora in tovarne ležeh **travnik**, zasajen s sadnim drevjem (dolg 187 m, širok 20 m) ter **prostor zelo pripraven za zidanje novega poslopja.** Prodá se tudi v manjših delih.

Več se poizvé pri **Janezu Razingarju**, posestniku v Plavškem Rovtu, pošta Jesenice na Gorenjskem. 495 7-2

Pošten in dobro izvežban

mesarski pomočnik

sprejme se takoj za dobro plačo v službo. Pismene ponudbe na **Nikolo Preča**, mesarja v Karlovcu. 486 3-2

497 1-1

†

Predsedstvo „Slovenske Matice v Ljubljani“ naznanja prežalostno vest, da je mnogoletni društveni odbornik in poverjenik, izborni pisatelj slovenski, blagorodni gospod

Janko Kersnik

c. kr. notar, graščak, deželni poslanec, svétnik trgovinske in obrtne zbornice ljubljanske, župan v Lukovici itd. itd.

po dveletni težki bolezni, danes ob 1/2 1. uri po noči, prejemši svete zakramente za umirajočo, izdihnil svojo plemenito dušo.

Truplo preblagega pokojnika bode v četrtek, dne 29. t. m., blagosovljeno na Dunajski cesti h. št. 13 ter od ondod prepeljano na Brdo, kjer bode slovesno položeno v rodbinsko rako v petek, dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Sv. maše se bodo darovale v župni cerkvi na Brdu.

R. I. P.

V Ljubljani, dne 28. julija 1897.

Prostovoljna prodaja.

Hiši v Ljubljani št. 5 na Žabjeku in št. 9 v Rožnih ulicah

sta pod ugodnimi pogoji iz proste roke na prodaj.

Natančni pogoji poizvedó se v pisarni gosp. Ivana Gogale, c. kr. notarja v Ljubljani. 488 3-2

I. kranjski

Najboljši

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporočá najceneje 59 104-80

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Zajamčeno samočista

odlikovana z najvišjimi odlikovanji

Tomaževa fosfatna moka

iz čeških in nemških tovarn za Tomaževo moko

je najbolje učinkujoče in najcenejše fosfornokisló gnojilo.

Da ima v sebi 15-17 odstotno citratno raztopljive fosforne kisline in 28-100 odstotkov fine moke, se jamči.

Za vse vrste zemljine prsti.

Za zboljšanje zemlje ravne na fosforni kislini, za vsa žita, okopalne in oljne rastline, za vinograde, hmeljne in zelenjavске nasade in posebno za gnojenje travnikov.

Prekaša glede na poznejši vpliv vse superfosfate.

Jedva nedostajoča množina citratno raztopljive fosforne kisline se povrne, ceniki, strokovni spisi in druga pojasnila so na razpolago.

Vprašanja in naročbe naj se pošiljajo 58 36-18

prodajališču fosfatne moke

čeških tovarn za Tomaževo moko v Pragi

Mariengasse 11.

Dunajska borza.

Dne 29. julija.		Dne 28. julija.		Kreditne srečke, 100 gl.	
Skupni državni dolg v notah	102 gl. 10 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	158 gl. 75 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	147
Skupni državni dolg v srebru	102	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	163	Avstrijskega rúdečega križa srečke, 10 gl.	19
Avstrijska zlata renta 4%	123	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	189	Rudolfove srečke, 10 gl.	25
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	Salmove srečke, 40 gl.	78
Ogerska zlata renta 4%	122	Tisine srečke 4%, 100 gl.	140	St. Genóis srečke, 40 gl.	77
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	100	Dunavske vravnave srečke 5%	128	Waldsteinove srečke, 20 gl.	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	944	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108	Ljubljanske srečke	22
Kreditne delnice, 160 gl.	368	Posojilo goriškega mesta	112	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	161
Leadon vista	119	4% kranjsko deželno posojilo	98	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3400
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	394
50 mark	11	Priporietne obveznice državne železnice	225	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	84
50 frankov (napoleonodor)	9	južne železnice 3%	183	Dunajskih lokal. železnic delniška družba	—
Italijanski bankovci	45	južne železnice 5%	126	Montanska družba avstr. plan.	131
C. kr. cekini	5	dolenjskih železnic 4%	99	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	168
				Papirnih rubljev 100	128

Nakup in prodaja vsevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za izgube pri krebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariabifflerstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvaréh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavníc.